

Statistisk ukehefte

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

D r o n n i n g e n s g t. 16, O s l o - D e p., O s l o 1. T l f. 41 38 20, 41 36 60

Nr. 43/71

20. oktober 1971

INNHold

Konjunkturtendensene i oktober 1971

Aktuelle konjunkturtall for Norge

Engrosprisindeksen pr. 15. september 1971

Handelsflåten i 3. kvartal 1971

Emisjoner av ihendehaverobligasjoner i september 1971

Veitrafikkulykker med personskaade i september 1971

Drukkenskapsfirseelser i juli-august 1971

Talet på bruk, jordbruksareal og traktorar m.m. pr.
20. juni 1971

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk
månedshefte nr. 9, 1971

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden
hefte nr. 42, 1971

Konjunkturtendensene i oktober 1971

(Forrige konjunkturoversikt ble gitt i SU nr. 39, 1971)

I Vest-Europa under ett er det ennå ingen tegn til nytt konjunktur- oppsving. Industriproduksjonen viser i noen land (Storbritannia og Frankrike) stagnasjon eller i høyden meget svak vekst, og i andre land (Vest-Tyskland, Sverige, Italia) direkte tilbakegang. Investeringssetterspørselen viser svikt i alle de større industrilandene, mens forbruksetterspørselen ser ut til å forsterke seg noe i Storbritannia og Vest-Tyskland. Pris- og kostnadsstigningen i Vest-Europa er fremdeles sterk.

I Sambandsstatene er det ingen sikre tegn til at august-tiltakene har ført til et omslag i investeringssetterspørselen, som hittil i år har vist tendens til stagnasjon. Derimot har forbruksetterspørselen forsterket seg betydelig, og en mer markert konjunkturoppgang i Sambandsstatene i nær framtid fortoner seg derfor nå mer sannsynlig enn tidligere i år.

Dersom de amerikanske myndigheter lykkes i å realisere formålet med de nyeste valuta- og handelspolitiske tiltakene, vil totalproduksjonen kunne øke vesentlig. Oppgangen vil imidlertid til dels være oppnådd ved reduksjon av utenlandsk konkurranse på det amerikanske marked og vil derfor innebære en tilsvarende kontraksjon hos Sambandsstatenes viktigste handelspartnere, dersom disse ikke treffer ekspansive mottiltak. Det er uvisst i hvilken grad dette vil skje; som følge av den sterke pris- og kostnadsstigning viser myndighetene i mange vest-europeiske land uvilje mot en markert omlegging av penge- og finanspolitikken i ekspansiv retning. Det kan derfor være en viss fare for at de amerikanske tiltakene i noen grad vil forsterke stagnasjonstendensene i Vest-Europa, i hvert fall på kort sikt.

I S t o r b r i t a n n i a er det ennå ingen sikre tegn på at en ny konjunkturoppgang er nær forestående, men en moderat vekst i forbruksetterspørselen synes å være innledet og kan, hvis den fortsetter, komme til å snu utviklingen. Ellers ser det ut til at de stimuleringsiltakene som ble satt i verk i vår- og sommermånedene ennå ikke har hatt vesentlige virkninger på økonomien; investeringssetterspørselen viser fremdeles markert

svikt, industriproduksjonen stagnerer og arbeidsløsheten fortsetter å øke.

Foreløpige nasjonalregnskapstall for første halvår viser at bruttonasjonalproduktet (sesongjustert) var 2 prosent lavere enn i annet halvår 1970. Det private konsumet endret seg lite, mens de samlede investeringer i fast kapital falt med 2-3 prosent. Investeringene i fast kapital i industrien falt med vel 7 prosent. Eksporten av varer og tjenester viste derimot en stigning på 2,5 prosent i samme periode.

Industriproduksjonen gikk litt ned fra juni til juli, og tilbakegående tall tyder på fortsatt tendens til stagnasjon, eller bare svak vekst, i produksjonsutviklingen. Særlig er stagnasjonstendensene fremtredende for metallindustrien, der produksjonen gikk ned med 4 prosent fra februar-april til mai-juli. Verkstedsindustrien viste derimot en produksjonsøkning på 2,5 prosent.

Tallet på arbeidsløse i september (929 000) var det høyeste siden krigen. Etter sesongjusterte oppgaver lå arbeidsløshetstallet i tremånedersperioden juni-august 11,3 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode og 27,5 prosent høyere enn i tremånedersperioden desember-februar. I England, Skottland og Wales under ett var arbeidsløshetsprosenten (ujustert) i september 4, og i Nord-Irland omkring 10.

De britiske myndigheter tar sikte på å legge forholdene bedre til rette for økte investeringer ved å føre en forholdsvis liberal pengepolitikk; en relativt betydelig kapitalinngang fra utlandet 1. kvartal ble etterfulgt av en innenlandsk kreditt ekspansjon i 2. kvartal. "Taket" på bankutlån ble fra 16. september erstattet med obligatoriske innskottsreserver i Englands Bank. Finanspolitiske tiltak som nylig er gjennomført, bl.a. gunstigere avskrivningsregler ved nyinvesteringer (se konjunkturoversikten for august), har samme målsetting. En undersøkelse som Det britiske handels- og industridepartement nylig har foretatt, og som bygger på industribedriftenes prognoser i august og september, tyder likevel på at industriens investeringer i fast kapital vil fortsette å gå ned i resten av 1971; for året under ett ventes de å ville ligge 6-8 prosent lavere enn i 1970, regnet i volum. Fra første halvår 1970 til første halvår 1971 gikk industriinvesteringene ned med 5 prosent. Tilgangen på nye ordrer på maskinverktøy, som i 2. kvartal i år lå hele 42 prosent lavere enn i 2. kvartal 1970, peker også i retning av fortsatt svikt i investeringsetterspørselen.

Utviklingen i detaljomsetningen tyder på at konsumetterspørselen derimot er inne i en periode med moderat vekst. Etter sesongjusterte oppgaver lå omsetningsvolumet 0,6 prosent høyere i tremånedersperioden juni-august enn i foregående tremånedersperiode og omtrent på samme nivå som i juni-august i fjor.

Konsumprisene steg bare ubetydelig fra juli til august, men for tremånedersperioden juni-august under ett lå konsumprisindeksen likevel 10,2 prosent høyere enn i samme periode ett år tidligere. For foregående tremånedersperiode (mars-mai) var det tilsvarende tall 9,3 prosent og for desember-februar 8,3 prosent.

Den relativt svake vekst i den innenlandske etterspørselen gjenspeiles i tallene for utenrikshandelen; fra tremånedersperioden mars-mai til juni-august gikk vareimporten ned med 1,1 prosent etter sesongjusterte oppgaver. I samme tidsrom økte vareeksporten med 3,0 prosent. Importoverskottet gikk ned fra 191 millioner pund i mars-mai til 96 millioner pund i juni-august.

I V e s t - T y s k l a n d blir stagnasjonstendensene stadig klarere. Investeringssetterspørselen viser fortsatt svikt, og ordrereservene skrumper inn. Industriproduksjonen ligger nå lavere enn i begynnelsen av året, og presset på arbeidsmarkedet avtar.

Industriproduksjonen lå i juli på samme nivå som måneden før, og for tremånedersperioden mai-juli under ett lå den sesongjusterte produksjonsindeksen 1,4 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode. Ujusterte tall for august tyder på fortsatt tendens til produksjonsnedgang; regnet pr. arbeidsdag falt produksjonen med 7 prosent fra juli til august, mot en normal sesongnedgang på 3,5 prosent. Særlig sterk var nedgangen for investeringsvareproduksjonen (17 prosent). De siste tallene for stålproduksjonen, som gjelder september, viser at produksjonsvolumet da lå nesten 3 prosent lavere enn i august. Fra januar-september 1970 til januar-september 1971 gikk stålproduksjonen ned med 9,5 prosent.

Presset på arbeidsmarkedet fortsetter å avta. Etter sesongjusterte oppgaver gikk tallet på arbeidsløse opp fra 161 000 ved utgangen av 1. kvartal til 197 000 ved utgangen av 2. kvartal og til 217 000 ved utgangen av august. Arbeidsløshetsprosenten (ujustert) lå i september på 0,7, mot 0,5 i samme måned i 1970 og 1969.

Ordreutviklingen tyder på at stagnasjonen i investeringssetterspørselen fortsetter. Etter sesongjusterte oppgaver gikk tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder ned med 6,7 prosent fra juni til juli og lå for tremånedersperioden mai-juli under ett omtrent på samme nivå som i foregående tremånedersperiode. Etter ujusterte oppgaver gikk tilgangen på nye ordrer til hele industrien under ett ned med hele 8,5 prosent fra juli til august, mot en normal sesongnedgang på 5 prosent.

Detaljomsætningsvolumet (sesongjustert) gikk ned med 2,2 prosent fra juni til juli, men tilbakegående tall tyder på en tendens til moderat vekst. Det er likevel klart at veksten i konsumetterspørselen - om en skal dømme

etter utviklingen av detaljomsetningsindeksen - har vært atskillig svakere hittil i år enn i fjor. En undersøkelse av konsumet av varige forbruksvarer som er utført av Det økonomiske forskningsinstitutt i München tyder på at forbrukernes kjøpevilje gikk ned i første halvår i år og at en videre nedgang kan ventes i de nærmeste måneder. Særlig gjelder dette bilkjøp.

Den sesongjusterte konsumprisindeksen lå ved utgangen av august 1,5 prosent høyere enn ved utgangen av mai. Dette svarer til en årlig stigningsrate på 6 prosent.

Verdien av vareeksporten gikk etter sesongjusterte oppgaver noe opp i juni, men sank litt igjen i juli. For tremånedersperioden mai-juli under ett lå vareeksporten 0,6 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode. Vareimporten har vist stigning de par siste måneder, men også den lå lavere i mai-juli (-1,5 prosent) enn i februar-april. Eksportoverskottet økte fra 3,7 milliarder D-mark i februar-april til 0,4 milliarder D-mark i mai-juli. Etter ujusterte oppgaver viste eksportverdien i juni-august en oppgang på 8 prosent i forhold til samme tidsrom i fjor, mens importen steg med 11 prosent.

Den vest-tyske forbundsbanken senket 14. oktober diskontoen fra 5 prosent til 4,5 prosent. Samtidig besluttet myndighetene å senke minstereservesatsene med 10 prosent fra 1. november. Det regnes med at det siste tiltaket vil kunne frigjøre et beløp på om lag 3 mill. DM. Bakgrunnen for tiltakene er både stagnasjonstendensene i den innenlandske etterspørselen og hensynet til eksportbedriftene, som er blitt ugunstigere stillet som følge av de siste måneders handels- og valutapolitiske utvikling.

I F r a n k r i k e er stagnasjonstendensene langt mindre fremtredende enn i Vest-Tyskland, men det er likevel tydelig at produksjonsveksten nå er svakere enn i årets første måneder, da den ble sterkt stimulert av utenlandsetterspørselen.

Etter nasjonalbudsjettet for 1972 og de siste anslagene for 1971, som nettopp er lagt fram, vil bruttonasjonalproduktet øke med 5,7 prosent i volum fra 1970 til 1971, mens en noe mindre veksttakt (5,2 prosent) ventes for 1972, først og fremst som følge av svakere vekst i det private forbruket. En regner med at forbruksvolumet vil øke med 5,2 prosent i 1972, mot en anslått stigning på 6,3 prosent i 1971. Også eksporten ventes å øke svakere i 1972 (8,1 prosent mot 8,7 prosent i 1971). For investeringene regner en men omtrent uendret veksttakt, men det siste anslaget for 1971 (5,7 prosent) er betydelig nedjustert i forhold til prognosen fra august i år (6,6 prosent). Dette gjelder også eksporten (8,7 prosent etter det seneste anslaget for 1971,

mot 9,5 prosent etter augustprognosen). Da anslaget for det private forbruket i 1971 samtidig er justert kraftig opp (fra 5,1 prosent til 6,3 prosent), er veksten i bruttonasjonalproduktet fra 1970 til 1971 etter den seneste prognosen (5,6 prosent) omtrent den samme som etter augustprognosen. Derimot regnes det nå med en noe lavere importstigning (8,2 prosent) i 1971 enn etter augustprognosen, og for 1972 ventes veksttakten å synke til 7,2 prosent. Prognosen bygger på forutsetningen om en svakere pris- og lønnsstigning i 1972 enn i 1971.

Industriproduksjonen, som økte jamt og sterkt i annet halvår i fjor, har i første halvår i år utviklet seg ujamt og tilsynelatende uten noen markert underliggende tendens. Hovedinntrykket er likevel at veksttakten er svekket. For 2. kvartal under ett lå den sesongjusterte indeksen for industriproduksjonen litt lavere enn i 1. kvartal.

Også i Frankrike fortsetter arbeidsløsheten å øke. Etter sesongkorrigererte oppgaver har tallet på arbeidsløse økt fra 310 000 ved utgangen av desember i fjor til 330 000 i august i år. På den annen side viser også tallet på ledige plasser øking. I august var det 135 000 ledige plasser, mot 93 000 i desember. Myndighetene regner med at det vil være nødvendig med en vekst i bruttonasjonalproduktet på 5,8 å 6 prosent for å unngå at arbeidsløsheten fortsetter å øke.

Etter den franske arbeidsgiverforenings september-rapport viser ordretilgangen i investeringsvareindustrien nå tegn til å stagnere.

I tremånedersperioden juni-august under ett lå konsumprisindeksen 5,5 prosent høyere enn i samme tidsrom i fjor. For mars-mai var den tilsvarende vekstrate 5,1 prosent. Franske bedrifter har gått med på å begrense prisstigningen på industriprodukter til 1,5 prosent i de kommende seks måneder fram til mars 1972.

I I t a l i a er den innenlandske etterspørselen fortsatt utilstrekkelig til alene å stimulere til produksjonsvekst, og dette blir ikke lenger - slik som i de nærmest foregående år - motvirket av en sterk utenlands- etterspørsel. Produksjonskurven for industrien er derfor fortsatt fallende, og arbeidsløsheten øker.

De italienske myndighetene regner nå med at bruttonasjonalproduktet bare vil øke med 2-3 prosent fra 1970 til 1971.

Etter sesongjusterte oppgaver viste industriproduksjonen gjennomgående betydelig nedgang i tidsrommet januar-mai. Ujusterte oppgaver tyder på at nedgangen har fortsatt i sommermånedene. I de første åtte månedene av 1971 lå industriproduksjonen 3,5 prosent lavere enn i samme periode 1970.

Konsumprisindeksen lå i tremånedersperioden juni-august 4,9 prosent høyere enn i samme periode i fjor. Dette er en litt høyere veksttakt enn i foregående tremånedersperiode. Den italienske regjering har anmodet de lokale myndigheter om å skjerpe priskontrollen. Regjeringen vil foreløpig ikke tillate prisforhøyelser i den offentlige sektor.

Svikten i den innenlandske etterspørselen gjenspeiler seg i tallene for utenrikshandelen. Mens eksportverdien økte med 4,4 prosent fra juni-juli 1970 til samme periode i år, viste importen en nedgang på 5,1 prosent.

De italienske myndigheter planlegger en rekke tiltak for å stimulere etterspørsel og produksjon, med hovedvekten på offentlige bedrifters investeringer, som etter planen vil øke med 500 milliarder lire (svarende til om lag 800 millioner dollar) fra 1971 til 1972.

Italias nasjonalbank satte 14. oktober diskontoen ned fra 5 prosent til 4,5 prosent.

I S v e r i g e er det ingen vesentlige endringer i det generelle konjunkturbildet, som fortsatt er preget av nedgang i industriproduksjonen, økende arbeidsløshet og svikt i innenlandsk etterspørsel.

Nye nasjonalregnskapstall for 2. kvartal viser at volumet av bruttonasjonalproduktet da bare lå $\frac{1}{2}$ prosent høyere enn i samme kvartal i fjor. Fra 1. kvartal 1970 til 1. kvartal 1971 økte bruttonasjonalproduktet med 2-3 prosent. Av de ulike etterspørselskomponentene viste de offentlige og private investeringene under ett sterk nedgang i forhold til de samme perioder i fjor, henholdsvis 3 prosent og 6 prosent i 1. og 2. kvartal. Privat konsum lå i 1. kvartal hele 4 prosent under fjorårsnivået, men økte med $\frac{1}{2}$ prosent fra 2. kvartal 1970 til 2. kvartal 1971. Den sterke nedgangen i det private forbruket i 1. kvartal henger til dels sammen med forhøyelsen av merverdiavgiften fra 10 til 15 prosent omkring årsskiftet 1970/71. Eksporten av varer og tjenester viste sterk oppgang, regnet i volum, men veksten over året var atskillig svakere i 2. kvartal ($6\frac{1}{2}$ prosent) enn i 1. kvartal ($13\frac{1}{2}$ prosent). Importen gikk derimot ned, men 1 prosent i 1. kvartal og $7\frac{1}{2}$ prosent i 2. kvartal.

Den sesongjusterte produksjonsindeksen gikk ned med 4,7 prosent fra juni til juli og lå i tremånedersperioden mai-juli under ett 2,0 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode og 3,4 prosent lavere enn i tremånedersperioden november-januar. Etter ujusterte oppgaver lå industriproduksjonen i de første sju månedene av året under ett 2,3 prosent høyere enn i samme periode i fjor; betydelig produksjonsstigning ble bare registrert for gruvedrift, verkstedsindustri og gummi, plast- og kjemisk industri, mens det var nedgang i tekstil- og bekledningsindustri, jern- og metallindustri, papirindustri og treindustri.

7

Arbeidsløsheten fortsetter å øke. I september kom tallet på arbeidsløse opp i 113 000, mot 107 000 i august og 65 000 i september i fjor. Arbeidsløshetsprosenten var i september 2,8, mot 2,7 i august og 1,7 i september i fjor. Tallet på sysselsatte arbeidere i industrien var i juli 4 prosent lavere enn i samme måned i fjor, og for de første sju månedene av 1971 under ett lå industrisysselsettingen 2,9 prosent under fjorårsnivået.

Vel 150 bedrifter i ulike deler av landet varslet i september om nedlegging eller innskrenking av produksjonen. Dette vil berøre om lag 5 000 personer. Tallene er blant de høyeste som er registrert og dobbelt så høye som på samme tid i fjor. I løpet av de tre første kvartalene i år ble om lag 25 000 personer varslet om avskjed eller permisjon som følge av drifts- nedlegging eller -innskrenking.

De svenske arbeidskraftsmyndigheter har besluttet å nytte ytterligere 114 millioner kroner for å skape arbeidsplasser for 4 000 personer ut over vinteren. Tidligere i høst besluttet arbeidskraftsmyndighetene å nytte 800 millioner kroner for samme formål.

Ordreutviklingen i verkstedsindustrien tyder på svikt i investerings- etterspørselen. I tremånedersperioden mai-juli lå tilgangen på nye ordrer 7 prosent lavere enn i samme periode i fjor og 10 prosent lavere enn i februar-april 1971.

Konsumprisindeksen lå i august 7,3 prosent høyere enn ett år tidligere. Av økingen kan 4,1 prosentenheter føres tilbake til forhøyelsen av merverdi- avgiften. For perioden juni-august under ett var økingen over året 6,8 prosent, mot 7,3 prosent i foregående tremånedersperiode og 8,8 prosent i perioden desember-februar.

Verdien av vareeksporten økte med 7,6 prosent fra juni-august 1970 til juni-august 1971, mens importen bare viste en øking på 3,0 prosent. For perioden mars-mai var de tilsvarende rater henholdsvis +13,8 prosent og -3,3 prosent. Eksportoverskottet steg fra 545 mill.kr. i mars-mai til 736 mill.kr. i juni-august. De totale valutareservene hadde ved utgangen av august kommet opp i 5,3 milliarder kr., eller 1,4 milliarder kr. mer enn ett år tidligere.

Den svenske regjering, som nå gir uttrykk for at det vil ta lengre tid enn beregnet før konjunktorene bedrer seg, la i midten av oktober fram forslag om en rekke etterspørselsstimulerende tiltak, bl.a. øking i tilskottene til familier med barn og til trygdede, samt økt støtte til industrien og kommunene. Industristøtten vil omfatte skattefrie fradrag ved investeringer, bortfall av avgiften på elektrisk kraft for store forbrukere, og øking av statsbidraget til miljøvernstiltak fra 25 prosent til 75 prosent. Videre vil industrien få adgang til å emittere obligasjonslån innenfor en meget vid

3

ramme. Myndighetene vil også sette i verk visse tiltak med sikte på å stimulere lagerinvesteringene. Støtten til kommunene gjelder i første rekke en øking av statens bidrag til kommunale sysselsettingstiltak fra 25 prosent til 75 prosent. Regjeringen har nylig frigitt 115 millioner kroner av det offentlig administrerte investeringsfondet.

I S a m b a n d s s t a t e n e ser det ut til at forbruks-
etterspørselen nå forsterker seg betydelig. For investeringsetterspørselen er bildet mer uklart, men hovedinntrykket er at i hvert fall industriinvesteringene ennå i høyden øker svært moderat. Det private konsumet er derimot i sterk vekst, og fortsetter dette vil det kunne danne grunnlaget for et omslag også i investeringsetterspørselen, og dermed for en mer markert oppgangskonjunktur.

De amerikanske myndigheter venter ellers at Presidentens nye økonomiske program vil utløse en sterk ekspansjon i den amerikanske økonomien i 1972 og føre til en betydelig reduksjon av arbeidsløsheten.

Indeksen for de ledende konjunkturindikatorer gikk imidlertid ned med 0,9 prosent i august, etter en oppgang på 1,7 prosent i juli og en svak nedgang i juni.

Det foreligger ingen nye tall verken for utviklingen i industriproduksjonen eller arbeidsløsheten siden forrige konjunkturoversikt ble skrevet. Industriproduksjonen viste nedgang både i juli og august, samtidig som arbeidsløsheten fortsatte å øke.

Samlet tilgang på nye ordrer til industrien lå i tremånedersperioden juni-august under ett bare 0,9 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode og 1,7 prosent høyere enn i tremånedersperioden desember-februar.

Etter tilgangen av nye ordrer på investeringsvarer å dømme, som økte med 3,9 prosent (sesongjustert) fra mars-mai til juni-august, har investeringsetterspørselen forsterket seg. På den annen side tyder oppgaver innhentet fra industribedriftene i juli og august på at industriens investeringsutgifter (sesongjustert) vil gå ned med vel 1 prosent fra første til annet halvår i år. Regnet i volum vil nedgangen i tilfelle bli betydelig sterkere. I samme retning peker ordretilgangen for maskinverktøy, som lå omtrent på samme nivå i august som i juli, og som for de første 8 månedene av 1971 under ett lå 17 prosent lavere enn for samme periode i fjor.

Aktiviteten i byggesektoren er derimot fortsatt høy og økende. Tallet på igangsettinger for boliger lå i tremånedersperioden juni-august under ett 10 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode, etter sesongjusterte oppgaver.

Utviklingen av detaljomsetningen tyder på en betydelig forsterking av forbruksetterspørselen. Fra juli til august økte omsetningsvolumet (sesongjustert) med 1,5 prosent, og i tremånedersperioden juni-august under ett lå det 2 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode. Dette svarer til en årlig vekstrate på 8 prosent.

Presidentens august-tiltak (se konjunkturoversikten for august) førte tilsynelatende ikke til noen øyeblikkelig moderasjon i prisstigningen. Den sesongjusterte konsumprisindeksen økte med 0,2 prosent i juli og 0,4 prosent i august. Den ujusterte indeksen lå i tremånedersperioden juni-august om lag 4,5 prosent høyere enn samme periode i fjor. Dette er om lag samme veksttakt som i foregående tremånedersperiode. Mange pristall som inngår i indeksen ble imidlertid innhentet før lønns- og prisstoppen ble satt i verk i midten av august.

Presidenten har gjort kjent at pris- og lønnsstoppen vil etterfølges av pris- og lønnskontroll for et ubestemt tidsrom. Myndighetene overveier også å etablere kontroll med rentesatsene for forbrukslån, hvis renten ikke går tilstrekkelig ned.

Den amerikanske handelsbalansen viste underskott i august for 5. måned på rad. For januar-august under ett kom underskottet opp i 936 millioner dollar, mot et overskott på 2,2 milliarder i tilsvarende periode i 1970.

I J a p a n gikk bruttonasjonalproduktet ned med 0,2 prosent i volum fra 1. til 2. kvartal, etter en nedgang på 1 prosent fra 4. kvartal 1970 til 1. kvartal 1971. Bruttonasjonalproduktet lå i 2. kvartal likevel 3,9 prosent høyere enn ett år tidligere. Stagnasjonen hittil i år skyldes både svikt i investeringssetterspørselen og i forbruksetterspørselen.

Jern- og stålproduksjonen lå i januar-mai i år 5,4 prosent lavere enn i samme tidsrom 1970.

Den japanske nasjonalbank konstaterer i sin siste månedsrapport at investeringsvirksomheten i industrien fremdeles er lav, men som følge av fortsatt betydelig utenlandsetterspørsel og en forsterking både i den innenlandske konsumsetterspørselen for en del varige varer og i den offentlige etterspørselen, er industriproduksjonen nå i vekst; etter den japanske nasjonalbanks oppfatning har konjunkturkurven nådd bunnen. Myndighetene tar likevel sikte på å gjennomføre betydelige skattereduksjoner.

I Norge er det fortsatt stramt arbeidsmarked og bare moderat vekst i industriproduksjonen. De seneste indikatorene på utviklingen av investeringsetterspørselen er denne gang vanskeligere å tolke enn vanlig, men hovedinntrykket er det samme som i de nærmest foregående måneder; investeringspresset er utvilsomt fortsatt sterkt, men veksten i investeringsetterspørselen er trolig betydelig svekket i forhold til i 1970. De siste tallene for detaljomsetningen bekrefter inntrykket av at forbruksetterspørselen forsterker seg. Ellers trer tendensen til sterk importvekst samtidig med svak utvikling av vareeksporten stadig tydeligere fram. De svake markedene i utlandet for treforedlingsprodukter og flere viktige metaller (særlig aluminium) slår nå sterkt ut i de norske eksporttallene. - De industrigrener som direkte og indirekte berøres av eksportnedgangen er imidlertid lite arbeidskraftkrevende, og de vest-europeiske stagnasjonstendenser har derfor bare begrensede virkninger for den innenlandske konjunkturutvikling på kort sikt. Bare dersom stagnasjonstendensene ute viser seg å få konsekvenser for norsk næringslivs vilje og evne til å investere, vil den innenlandske produksjons- og sysselsettingsutvikling bli rammet i større bredde, men dette vil i alle fall ta tid. For den nærmeste tid framover er det neppe noen fare for det alminnelige sysselsettingsnivå, men en må regne med produksjonssvikt og redusert lønnsomhet i deler av industrien, og også med en øking av underskottet på handelsbalansen.

Den sesongjusterte indeksen for produksjonen i gruvedrift, industri og kraftforsyning under ett lå i august på samme nivå som måneden før, men for tremånedersperioden juni-august under ett lå den 1,4 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode. Stigningen var nettoresultatet av en betydelig oppgang i delindeksen for kraftforsyning (6,4 prosent), en meget sterk nedgang i delindeksen for gruvedrift (9,0 prosent) og en moderat øking i delindeksen for den egentlige industrien (1,0 prosent). Vurdert på grunnlag av månedstallene hittil i 1971 ser den underliggende veksttendens for industriproduksjonen fortsatt ut til å være temmelig moderat, men tallene kan foreløpig - trass i nedgang i indeksen i de to siste månedene - ennå ikke sies å indikere at stagnasjonen i de større industrilandene i Vest-Europa har slått igjennom i norsk industri sett under ett.

Ser vi på produksjonen i gruvedrift, industri og kraftforsyning gruppert etter anvendelse, var det i august nedgang både for eksportvarer, investeringsvarer og konsumvarer. For investeringsvarerne bekrefter augusttallene det tidligere inntrykk av stagnasjon, mens de for eksportvarer og konsumvarer representerer et brudd på flere måneders praktisk talt ubrutt vekst. Både indeksen for eksportvareproduksjonen og konsumvareproduksjonen lå høyere i tremånedersperioden juni-august sett under ett enn i foregående

tremånedersperiode (henholdsvis +2,1 prosent og +1,5 prosent). For eksportvarene må produksjonsutviklingen sees i sammenheng med den uvanlig sterke stigning i eksportvarelagrene i første halvår. (Se forrige konjunkturoversikt). Investeringsvareproduksjonen lå i juni-august 0,4 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode. Produksjonen av innsatsvarer for bygge- og anleggsvirksomhet gikk ned med 0,7 prosent, mens produksjonen av andre innsatsvarer økte med 2,7 prosent.

Mens tallet på arbeidsløse i de første fire månedene av 1971 lå til dels betydelig lavere enn i de samme måneder året før, har det fra og med juli vært litt større arbeidsløshet i år enn i fjor. Tallet på registrerte arbeidsløse var i juli, august og september henholdsvis 6 400, 8 200 og 9 300, mot henholdsvis 6 300, 7 600 og 8 300 i de samme månedene i 1970. Det er likevel ingen tvil om at arbeidsmarkedet fortsatt må betegnes som gjennomgående stramt, selv om forholdene varierer en del mellom de enkelte bransjer og distrikter. Tallet på ledige plasser, som foreligger til og med august, har i alle årets åtte første måneder ligget betydelig over fjorårsnivået, og Arbeidsdirektoratets stramhetsindikator lå for tremånedersperioden juni-august under ett så å si på samme nivå som i samme periode i fjor, da arbeidsmarkedet var svært stramt.

Arealet av bygg satt i gang viste som vanlig øking fra juli til august. I gjennomsnitt for tremånedersperioden juni-august var det en øking i arealet av bygg satt i gang på 11,1 prosent fra samme periode i fjor. For boliger var den tilsvarende stigning 11,2 prosent. For industri, kontor- og forretningsbygg sett under ett lå derimot igangsatt areal 16,2 prosent lavere i juni-august enn i samme periode året før. Denne gruppen har fra og med april i år stort sett vist lavere igangsettingstall enn i de samme måneder i fjor. - Arealet av fullførte bygg lå omtrent på samme nivå i juni-august som i tilsvarende periode i fjor. Arealet av fullførte boliger økte med 6,0 prosent, mens det var nedgang for de andre gruppene. Samlet areal av bygg under arbeid ligger fortsatt på et høyt nivå - for perioden juni-august under ett 4,5 prosent høyere enn i samme tidsrom i fjor. Alt i alt tyder tallene på at presstendensene i byggevirksomheten fremdeles er sterke.

Opgavene hentet inn i august over planlagte og utførte investeringer i gruvedrift, industri og kraftforsyning tyder på at investeringspresset fortsatt er sterkt. Det er derimot vanskeligere enn vanlig å vurdere om tallene gir uttrykk for en forsterking eller svekkelse av investeringsetterspørselen. Årsaken til dette er i første rekke at det tidligere ikke i 3. kvartal er gitt plantall for det følgende år, slik at en mangler sammenlikningsgrunnlag for anslaget for 1972 gitt i 3. kvartal i år. De anslag som ble gitt i 3. kvartal for investeringene i 1971 kan derimot sammenliknes med tilsvarende anslag for

tidligere år. - Anslagene for 1971 gitt i 3. kvartal representerte en oppjustering på 4,4 prosent i forhold til anslagene for 1971 gitt i 2. kvartal. Det er imidlertid helt normalt at bedriftene justerer sine anslag for innværende år opp fra 2. til 3. kvartal. I fjor var den tilsvarende oppjustering noe større (5,5 prosent). Sett i forhold til anslagene for 1971 gitt i 1. kvartal i år, representerte anslagene i 3. kvartal en oppjustering på 4,8 prosent, mot en tilsvarende oppjustering på 8 prosent i fjor og 7,5 prosent i 1969.

- Skulle det seneste anslaget for 1971 slå til, vil dette innebære en øking i industriinvesteringene fra 1970 til 1971 på 15 prosent regnet i løpende priser, etter at verdien av utførte investeringer i industrien steg med hele 46 prosent fra 1969 til 1970. Det er imidlertid vanlig at de faktisk utførte investeringer viser seg å ligge noe lavere enn de anslag som blir gitt i 3. kvartal samme år, i fjor således vel 4 prosent lavere. - Industribedriftene gav i august også anslag for sine investeringsutgifter i 1972. Disse anslagene representerte en verdi som var 16 prosent høyere enn anslagene for 1972 gitt i 2. kvartal. Som nevnt er det første gang bedriftene gir anslag i 3. kvartal for investeringsutgiftene i året etter. Derimot har bedriftene gitt slike anslag i 2. og 4. kvartal, og tilbakegående tall viser at det er vanlig med en betydelig oppjustering av anslaget fra 2. til 4. kvartal. I årene 1966-1970 varierte denne oppjustering fra 20 prosent i 1968 til 41 prosent både i 1969 og 1970. - Tallene for de to siste investeringsundersøkelser sett under ett gir som hovedinntrykk fortsatt sterkt investeringspress, men betydelig svekket vekst i investeringsetterspørselen.

Utviklingen av detaljomsetningen i sommermånedene tyder på relativt sterk konsumetterspørsel. For tremånedersperioden juni-august under ett lå omsetningsvolumet (detaljomsetningsindeksen deflatert med konsumprisindeksen) om lag 4,8 prosent høyere enn i samme periode i fjor.

Etter de siste sesongjusterte tallene for utenrikshandelen å dømme blir stagnasjonstendensen for vareeksporten stadig mer fremtredende. Det samme gjelder tendensen til sterk importvekst.

Verdien av vareeksporten (uten skip) gikk - etter de sesongkorrigerte oppgavene - ned med 7,6 prosent fra tremånedersperioden april-juni under ett til juli-september under ett. Fra juni-juli til august-september var nedgangen 3,5 prosent. Fordelingen av vareeksporten på de enkelte varegrupper, som bare foreligger til og med august, bekrefter at utenlandsetterspørselen hittil i år særlig har sviktet for metaller utenom jern og stål og for treforedlingsprodukter, der papir utgjør hovedtyngden av eksportverdien. Praktisk talt hele nedgangen i norsk papireksport fra januar-august 1970 til samme tidsrom i år falt på Vest-Tyskland. Også for metaller utenom jern og stål var nedgangen størst på Vest-Tyskland, men det var også betydelig nedgang i eksporten til

Sverige, Italia, Nederland og Sveits. Ellers viser landfordelingen av eksporten på de viktigste avtakerland til dels betydelige endringer; vareeksporten til Sverige økte således - trass i nedgangen i Sveriges totalimport - med 12 prosent i verdi fra januar-august 1970 til januar-august 1971. Samtidig gikk eksporten til Vest-Tyskland ned med 8 prosent. Det var særlig økt eksport av maskiner og apparater m.v., mineralolje m.v. og kunstgjødsel som bidrog til den sterke oppgangen i samlet eksport til Sverige.

Verdien av vareimporten (sesongjustert) økte med hele 6,4 prosent fra april-juni til juli-september. Også regnet i volum må økingen ha vært betydelig. Hittil i år har importen av brensel m.v., mineralolje m.v. og maskiner og transportmidler (skip ikke medregnet) vist størst øking i forhold til fjorårsnivået. Ser vi på landfordelingen, er det mest iøynefallene at importen fra Vest-Tyskland lå hele 9 prosent høyere i de første åtte månedene av 1971 enn i samme periode i fjor, mens importen fra Sambandsstatene gikk ned med 6,0 prosent.

Utenriksregnskapet for de første åtte månedene av 1971 viste et driftsunderskott på 1 280 mill.kr., mot et underskott på 250 mill.kr. i samme tidsrom i fjor. Økingen i driftsunderskottet henger i stor grad sammen med en sterk stigning i skipsimporten (vel 600 mill.kr.) og en sterk nedgang i eksporten av eldre skip (vel 800 mill.kr.). En betydelig stigning i vareimporten (ca. 1 260 mill.kr.) ble langt på vei oppveid av eksportøkning (971 mill.kr. medregnet nybygde skip), slik at underskottet på varebalansen bare økte med 290 mill.kr. Nettovalutafraktene gikk, trass i fraktratenedgangen, opp med 565 mill.kr. - fra 4 640 mill.kr. i januar-august 1970 til 5 205 mill.kr. i januar-august 1971 - og bidrog således i høy grad til å begrense økingen (1 030 mill.kr.) i det samlede driftsunderskottet. De totale netto gull- og valutabeholdninger gikk opp med 443 mill.kr. fra utgangen av desember til utgangen av juli.

Tall til ajourføring av diagrammene for konjunkturindikatorer for Norge som stod i konjunkturoversikten i SU nr. 25, 1971.

- Diagram 1: August 165
- Diagram 2: For eksport: August 229
For konsum: August 130
For investering: August 171
- Diagram 3: September 9,3
- Diagram 7: Detaljomsetningsvolum: August 102,7
3 måneders bevegelig gjennomsnitt: Juli 109,2
- Diagram 8: Eksport: September 1 352
Import: September 2 409
- Diagram 9: Juli 522
- Diagram 10: I alt: August 5 768
Boliger: August 3 117

Aktuelle konjunkturtall for Norge

(Relative tall. Gjennomsnittlig månedstall 1970 = 100)⁵⁾

	Juni-Aug.		Aug.	Juni	Juli	Aug.
	1970	1971	1970	1971		
Arbeidsmarkedet:						
Arbeidsløse i alt	53,9	56,5	60,0	52,0	52,0	65,6
Av dette: Industri, bygge- og anleggsvirksomhet	44,9	46,8	44,4	48,6	44,4	47,2
Ledige plasser	117,4	132,6	102,1	143,8	142,7	111,5
Stramhetsindikator ¹⁾	123,7	123,3	124,5	115,8	125,8	128,3
Industriproduksjon:						
Hele industrien	90,8	94,5	100,6	112,6	66,7	104,4
Produksjon etter anvendelse:						
Eksport	96,4	98,3	102,7	111,8	80,5	102,7
Konsum	90,2	92,5	98,4	109,3	68,2	100,0
Investering	85,9	89,3	103,0	116,1	48,8	103,0
Vareinnsats i bygg og anlegg	89,5	93,8	102,3	119,2	54,8	107,3
Vareinnsats ellers	91,6	93,4	97,3	107,5	71,9	100,7
Byggevirksomhet:						
Bygg satt i gang, boliger	111	123	112	128	100	142
Bygg satt i gang, industribygg	80	60	93	71	45	64
Bygg under arbeid, boliger	97	106	98	104	105	109
Bygg under arbeid, industribygg ...	97	100	94	102	101	97
Detailjomsetning:						
I alt	104,3	116,0	101,0	120,0	119,0	109,0
Utenrikshandel:						
Eksportverdi, uten skip	95	101	93	119	90	93
Eksportverdi, i alt	90	96	88	110	90	88
Importverdi, uten skip	94	103	98	120	98	91
Importverdi i alt	92	103	89	122	102	84
Innførselsoverskott, i alt	95	116	91	147	127	75
Eksportvolum, uten skip ²⁾	106	102
Importvolum, uten skip ²⁾	107	103
Sjøfart³⁾:						
Turfrakter, tørrlastskip	105	62	108	61	62	63
Turfrakter, tankskip	121	38	133	35	41	36
Skip i opplag	267	4 900	233	6 233	5 167	3 300

Aktuelle konjunkturtall for Norge (forts.)

Relative tall. Gjennomsnittlig månedstall 1970 = 100)⁵⁾

	Juni-Aug.		Aug.	Juni	Juli	Aug.
	1970	1971	1970	1971		
Offentlige finanser:						
Innbetalt alminnelig omsetningsavgift	121	146	173	190	42	20
Penger og kreditt: ⁴⁾						
Valutabeholdning	102	104	103	103	102	108
Innenlandske utlån til andre enn banker	101	111	102	112	110	111
Forretningsbanker, innskott fra andre enn banker	101	115	101	115	115	116
Forretningsbanker, likvide beholdninger	91	109	91	95	104	129
Postgiro, omsetning	101	132	102	146	123	126
Åpnede akkordforhandlinger	56	111	-	233	100	-
Aksjeindeks ³⁾	106	111	119	110	113	109
Priser:						
Eksportpriser, uten skip ²⁾	98	105
Importpriser, uten skip ²⁾	100	106
Bytteforhold, uten skip ²⁾	98	99
Engrosprisindeks	100	105	101	104	106	106
Konsumprisindeks	100	106	100	106	107	106

1) Registrerte ledige plasser i løpet av perioden (inklusive beholdning ved periodens begynnelse) i prosent av det tilsvarende antall arbeidssøkende.

2) Gjelder månedene april-juni.

3) Gjelder månedene juli-september.

4) Gjelder månedene mai-juli.

5) De årsgjennomsnitt som relativtallene i denne tabellen bygger på er gjengitt i Statistisk månedshefte, side ⁺4 og ⁺5.

Engrosprisindeks pr. 15. september 1971 (1961 = 100)

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 38, 1971)

Statistisk Sentralbyrås engrosprisindeks pr. 15. september 1971 var uendret fra måneden før, 135.

Engrosprisindeks (prisindeks for førstegangsomsetningen innen landet). 1961 = 100

	August	September	August	September
	1970	1970	1971	1971
Matvarer	139	141	149	150
Drikkevarer og tobakk	130	131	144	144
Råvarer	124	124	131	131
Fast brensel, brenselolje og elektrisk kraft	113	117	131	131
Animalske og vegetabiliske oljer og fett	136	135	133	129
Kjemikalier	114	116	121	121
Bearbeidde varer	129	129	130	130
Maskiner og transportmidler ...	121	122	125	126
Forskjellige ferdigvarer	125	125	128	129
T o t a l	128	129	135	135
Konsumvarer	130	130	137	137
Ikke-varige produksjonsmidler .	129	130	136	136
Av dette: Byggematerialer .	136	136	137	137
Varige produksjonsmidler	118	119	123	123

Handelsflåten i 3. kvartal 1971

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 30, 1971)

Etter Statistisk Sentralbyrås tonnasje-statistikk hadde handelsflåten i 3. kvartal 1971 en nettotilgang på 492 000 bruttotonn, og var pr. 30. september 1971 på i alt 2 213 skip på til sammen snaut 21 279 000 bruttotonn. Av disse var 427 tankskip på til sammen 10 489 000 bruttotonn. Som tankskip regnes vanlige tankskip og gasstankskip. Malm/tankskip og bulk/tankskip (medregnet OBO-skip) regnes som tørrlastskip. Oppgavene omfatter bare handelsskip på 100 bruttotonn og over.

Bruttotilgangen til flåten i 3. kvartal utgjorde i alt 653 000 bruttotonn. Fra norske verksteder ble det levert 10 tørrlastskip på til sammen 35 000 bruttotonn og 3 tankskip på til sammen 117 000 bruttotonn. Fra utlandet ble det innført 15 nybygninger på til sammen 431 000 bruttotonn, av disse var 10 tørrlastskip på til sammen 189 000 bruttotonn og 5 tankskip på til sammen 242 000 bruttotonn. Av eldre skip ble innført fra utlandet 2 tørrlastskip på til sammen 9 000 bruttotonn og 2 tankskip på til sammen 61 000 bruttotonn.

Avgangen fra handelsflåten i 3. kvartal var på i alt 161 000 bruttotonn. Det ble solgt til utlandet 22 tørrlastskip på til sammen 99 000 bruttotonn og 6 tankskip på til sammen 61 000 bruttotonn. 2 tørrlastskip på til sammen 700 bruttotonn er slettet etter forlis.

Tilgang og avgang i handelsflåten i 3. kvartal 1971. Handelsskip på 100 br.tonn og over¹⁾

	I alt		100 - 499 br.tonn		500 - 4999 br.tonn		5000 - 9999 br.tonn	
	An- tall	Br.tonn	An- tall	Br.tonn	An- tall	Br.tonn	An- tall	Br.tonn
<u>Tilgang i 3.kvartal 1971:</u>								
Nybygg i utlandet	15	430 926	1	499	5	12 472	1	9 474
Eldre skip kjøpt fra utlandet	4	70 010	1	298	-	-	1	8 256
Nybygg i Norge	13	151 727	6	1 841	3	3 703	2	14 194
Annen tilgang	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang i alt	32	652 663	8	2 638	8	16 175	4	31 924
Av dette:								
Motor tørrlastskip	22	232 926	7	2 139	6	10 075	2	15 658
Damp tørrlastskip	-	-	-	-	-	-	-	-
Motor tankskip	8	196 779	1	499	2	6 100	2	16 266
Damp tankskip	2	222 958	-	-	-	-	-	-
<u>Avgang i 3.kvartal 1971:</u>								
Skip solgt til utlandet.	28	160 323	2	987	12	28 773	9	69 586
Forlist eller kondemnert	2	690	2	690	-	-	-	-
Solgt til opphogging innenlands	-	-	-	-	-	-	-	-
Annen avgang	-	-	-	-	-	-	-	-
Avgang i alt	30	161 013	4	1 677	12	28 773	9	69 586
Av dette:								
Motor tørrlastskip	24	99 548	3	1 189	12	28 773	9	69 586
Damp tørrlastskip	-	-	-	-	-	-	-	-
Motor tankskip	5	48 136	1	488	-	-	-	-
Damp tankskip	1	13 329	-	-	-	-	-	-
<u>Handelsflåten 31/12 1970</u>	2177	19 708 385	949	245 365	346	775 831	246	1 791 783
Nettotilgang 1.kv. 1971.	13	335 460	9	2 518	-4	289	1	6 667
Nettotilgang 2.kv. 1971.	21	742 966	14	4 453	-1	9 186	-5	-31 783
Nettotilgang 3.kv. 1971.	2	491 650	4	961	-4	-12 598	-5	-37 662
<u>Handelsflåten 30/9 1971.</u>	2213	21 278 461	976	253 297	337	772 708	237	1 729 005
Av dette:								
Motor tørrlastskip	1763	10 272 363	919	232 881	274	634 378	213	1 541 154
Damp tørrlastskip	23	517 581	1	383	5	5 203	4	30 020
Motor tankskip	377	7 523 782	56	20 033	57	129 232	20	157 831
Damp tankskip	50	2 964 735	-	-	1	3 895	-	-

1) Ikke medregnet fiske- og fangstskip, hvalbåter, hvalkokerier og spesialskip som taubåter, bergingsbåter, isbrytere, kabelskip, kranfartøyer, havforskningskip, skoleskip o.l. som ikke kan karakteriseres som handelsskip.

(F o r t s.)

Tilgang og avgang i handelsflåten i 3. kvartal 1971. Handelsskip på 100 br.tonn og over¹⁾

	10000-19999		20000-49999		50000-99999		100000 br.tonn	
	br.tonn		br.tonn		br.tonn		og over	
	An-tall	Br.tonn	An-tall	Br.tonn	An-tall	Br.tonn	An-tall	Br.tonn
<u>Tilgang i 3.kvartal 1971:</u>								
Nybygg i utlandet	3	46 562	2	47 700	1	88 303	2	225 916
Eldre skip kjøpt fra utlandet	1	12 758	1	48 698	-	-	-	-
Nybygg i Norge	-	-	1	22 489	-	-	1	109 500
Annen tilgang	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang i alt	4	59 320	4	118 887	1	88 303	3	335 416
Av dette:								
Motor tørrlastskip	3	46 562	3	70 189	1	88 303	-	-
Damp tørrlastskip	-	-	-	-	-	-	-	-
Motor tankskip	1	12 758	1	48 698	-	-	1	112 458
Damp tankskip	-	-	-	-	-	-	2	222 958
<u>Avgang i 3.kvartal 1971:</u>								
Skip solgt til utlandet.	5	60 977	-	-	-	-	-	-
Forlist eller kondemnert	-	-	-	-	-	-	-	-
Solgt til opphogging innenlands	-	-	-	-	-	-	-	-
Annen avgang	-	-	-	-	-	-	-	-
Avgang i alt	5	60 977	-	-	-	-	-	-
Av dette:								
Motor tørrlastskip	-	-	-	-	-	-	-	-
Damp tørrlastskip	-	-	-	-	-	-	-	-
Motor tankskip	4	47 648	-	-	-	-	-	-
Damp tankskip	1	13 329	-	-	-	-	-	-
<u>Handelsflåten 31/12 1970</u>	348	4 783 117	215	6922 942	59	3609 187	14	1 580 160
Nettotilgang 1.kv. 1971.	2	39 280	3	87 453	1	59 254	1	139 999
Nettotilgang 2.kv. 1971.	4	81 985	1	37 893	5	274 321	3	366 911
Nettotilgang 3.kv. 1971.	-1	-1 657	4	118 887	1	88 303	3	335 416
<u>Handelsflåten 30/9 1971</u>	353	4 902 725	223	7167 175	66	4031 065	21	2 422 486
Av dette:								
Motor tørrlastskip	220	3 085 800	113	3293 855	24	1484 295	-	-
Damp tørrlastskip	6	107 305	4	88 603	2	157 087	1	128 980
Motor tankskip	122	1 637 417	86	3116 443	31	1863 985	5	598 841
Damp tankskip	5	72 203	20	668 274	9	525 698	15	1 694 665

1) Ikke medregnet fiske- og fangstskip, hvalbåter, hvalkokerier og spesialskip som tau-båter, bergingsbåter, isbrytere, kabelskip, kranfartøyer, havforskningskip, skole-skip o.l. som ikke kan karakteriseres som handelsskip.

Emisjoner av ihendehaverobligasjoner i september 1971

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 38, 1971)

Ifølge Statistisk Sentralbyrås kredittmarkedstatistikk ble det i september 1971 emittert ihendehaverobligasjoner for 370 mill.kr. i norske kroner. Det ble ikke lagt ut obligasjonslån i utenlandsk valuta. Av de emitterte statsobligasjoner overtok forretningsbanker for 40 mill.kr. (5 1/4 %, 5 3/4 % og 6 % 1971), sparebanker for 27 mill.kr. (5 1/4 %, 5 3/4 % og 6 % 1971), forsikringsselskaper for vel 11 mill.kr. (5 3/4 % og 6 % 1971), Folketrygdfondet for nær 8 mill.kr. (5 3/4 % 1971) og andre for 1 mill.kr. (5 1/4 % 1971).

Emitterte ihendehaverobligasjoner i september. Mill.kr.

Låntakere	1970		1971	
	September	Jan.-september	September	Jan.-september
A. Emisjoner i alt	899	3 609	370	3 195
B. Emisjoner i norske kroner	666	2 971	370	2 843
Statskassen	365	1 449	87	1 074
Kommunekasser	60	115	52	99
Statsbanker	85	192	1	216
Kredittforeninger o.l.	136	809	169	1 016
Herav realkredittforeninger	24	184	31	211
Statsforetak	-	30	-	20
Kommuneforetak	15	204	61	235
Private foretak	5	172	-	183
C. Emisjoner i utenlandsk valuta	233	638	-	352
Statsbanker	97	97	-	107
Kommunekasser	107	250	-	107
Kommuneforetak	-	242	-	-
Private foretak	-	20	-	138
Utlandet	29	29	-	-

Veitrafikkulykker med personskade i september 1971

Tallene er foreløpige. De endelige tall ventes å bli høyere.

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 39, 1971)

Tabell 1. Tallet på ulykker og drepte og skadde personer

	Ulykker med personskade	Personer drept eller skadd			
		I alt	Drept ¹⁾	Alvorlig skadd ²⁾	Lettete skadd
1970: Januar-august	5 901	6 664	328	2 848	4 697
September	980	1 209	54	483	735
Januar-september ...	6 881	7 873	382	3 331	5 432
1971: Januar-august ³⁾	5 395	7 310	336	2 546	4 428
September	724	909	54	325	530
Januar-september ...	6 119	8 219	390	2 871	4 958

1) Død innen 30 dager etter ulykken. 2) Alvorlig skade: Brudd, knusninger, alvorlige sår og flenger, hjernerystelser, indre skade og alle skader som førte til innleggning i sykehus. 3) Tallene er rettet.

Tabell 2. Personer drept eller skadd i september 1971 etter trafikantgruppe

Trafikantgruppe	Drept eller skadd i alt	Drept	Alvorlig skadd	Lettete skadd
Bilførere	210	9	59	142
Bilpassasjerer	240	8	84	148
Motorsykel- og scooterførere	87	4	28	55
Mopedførere	54	4	28	22
Passasjerer på motorsykel, scooter og moped	35	2	15	18
Sykkelførere	97	5	31	61
Sykkelpassasjerer	3	-	1	2
Akende (på kjelke, spark eller ski)	-	-	-	-
Fotgjengere	176	18	77	81
Andre	7	4	2	1
I alt	909	54	325	530

Tabell 3. Personer drept i januar-september 1971 etter trafikantgruppe og aldersgruppe

Trafikantgruppe	I alt	Under 8 år	8-14 år	15-19 år	20-24 år	25-44 år	45-64 år	65 år og over
Bilførere	91	-	-	10	19	31	25	6
Bilpassasjerer	81	4	4	28	13	14	8	10
Motorsykel- og scooter- førere	28	-	-	17	9	1	-	1
Mopedførere	24	-	-	7	2	2	4	9
Passasjerer på motor- sykkel, scooter og moped	6	-	-	5	-	1	-	-
Sykkelførere	33	2	11	2	1	1	7	9
Sykkelpassasjerer	1	-	1	-	-	-	-	-
Akende (på kjelke, spark eller ski)	6	4	2	-	-	-	-	-
Fotgjengere	106	23	9	2	4	11	20	37
Andre	14	1	-	3	-	3	5	2
I alt	390	34	27	74	48	64	69	74

Tabell 4. Personer drept eller skadd i september 1971 etter fylke

Fylke	Ulykker med personskade i alt	Herav døds- ulykker	Personer drept eller skadd			
			I alt	Drept	Alvorlig skadd	Lettere skadd
Østfold	37	2	47	2	25	20
Akershus	54	6	63	7	16	40
Oslo	154	6	182	6	64	112
Hedmark	27	1	31	1	13	17
Oppland	24	5	31	5	8	18
Buskerud	50	3	70	3	21	46
Vestfold	46	3	50	3	15	32
Telemark	20	3	27	3	7	17
Aust-Agder	13	2	18	2	5	11
Vest-Agder	34	1	47	1	18	28
Rogaland	55	3	66	4	30	32
Hordaland	21	2	27	2	14	11
Bergen	24	-	25	-	8	17
Sogn og Fjordane	11	-	11	-	2	9
Møre og Romsdal	36	1	45	1	17	27
Sør-Trøndelag	35	3	61	3	22	36
Nord-Trøndelag	13	2	16	2	5	9
Nordland	42	4	56	4	20	32
Troms	25	5	33	5	14	14
Finnmark	3	-	3	-	1	2
I alt	724	52	909	54	325	530

Drukkenskapsforseelser i juli-august 1971

Statistisk Sentralbyrås statistikk viser at det i juli og august 1971 ble registrert 7 711 drukkenskapsforseelser (4 112 i juli og 3 599 i august). Det var 14 prosent flere forseelser enn i samme måneder året før.

I januar-august 1971 ble det registrert 27 614 drukkenskapsforseelser. Dette var 13 prosent flere enn i tilsvarende måneder i fjor.

Registrerte drukkenskapsforseelser etter fylke

Fylke	Juli	August	Juli-august		Januar-august	
	1971	1971	1970	1971	1970	1971
Østfold	178	191	415	369	1 408	1 322
Akershus	30	33	73	63	361	280
Oslo	1 696	1 451	2 715	3 147	9 843	11 598
Hedmark	28	22	40	50	287	173
Oppland	78	67	145	145	476	472
Buskerud	216	236	186	452	699	1 599
Vestfold	32	30	150	62	441	194
Telemark	124	104	238	228	761	872
Aust-Agder	116	66	136	182	362	468
Vest-Agder	250	164	374	414	1 161	1 216
Rogaland	258	264	517	522	1 858	1 760
Hordaland	25	37	86	62	313	257
Bergen	434	372	691	806	2 413	2 869
Sogn og Fjordane	13	20	19	33	123	146
Møre og Romsdal	115	89	187	204	704	778
Sør-Trøndelag	239	205	351	444	1 319	1 479
Nord-Trøndelag	30	35	36	65	98	177
Nordland	77	60	154	137	672	747
Troms	88	94	130	182	657	661
Finmark	85	59	96	144	380	546
I alt	4 112	3 599	6 739	7 711	24 336	27 614

Talet på bruk, jordbruksareal og traktorar m.m. pr. 20. juni 1971

Statistisk Sentralbyrå har rekna ut talet på bruk, areal, talet på traktorar m.m. i jordbruket på grunnlag av utvalsteljinga den 20. juni. Materialet til teljinga er samla inn frå eit tilfeldig utval på vel 18 000 bruk, der kommunar og bruksklasser er representerte i høve til talet på bruk med 5 dekar jordbruksareal og meir i 1969.

Tal for husdyrhaldet den 20. juni 1971 vil bli utarbeidd og publisert noko seinare.

Talet på bruk

Sidan 1969 er talet på bruk med minst 5 dekar jordbruksareal redusert med 12 prosent, og er no 137 000. Relativt størst nedgang i brukstalet er det i Nord-Noreg og Agderfylka. Det er særleg dei små bruka det er blitt færre av.

Jordbruksarealet

Samla areal av korn, erter og oljevekstar til mogning er rekna ut til 2 697 000 dekar i 1971. Dette er 3 prosent meir enn i 1970. Arealet av havre har auka med 25 prosent, medan dei andre kornartene har mindre areal enn i 1970. For bygg er reduksjonen på 3 prosent. Dyrkingsomfanget av oljevekstar til mogning er redusert mykje dei siste åra. Arealet blei halvert frå 1969 til 1970, og ei ny halvering har skjedd sidan, slik at arealet i 1971 var 19 000 dekar.

Arealet av grønfør og silovekstar har ikkje endra seg, og var framleis om lag 223 000 dekar.

Potetarealet er redusert med 7 prosent, og var 310 000 dekar i 1971. Arealet av førnepe og kålrot var på 52 000 dekar. Dette er ein nedgang på 12 prosent frå året før. Grønsaker på friland blei dyrka på 58 000 dekar. Det er ein nedgang på 4 prosent. Samla areal av åker og hage auka med 1 prosent frå 1970.

Eng til slått og kulturbeite har gått tilbake. Samla jordbruksareal har gått tilbake med 2 prosent. Reduksjonen er størst for natureng og overflatedyrka eng og kulturbeite. Jordbruksareal som er fulldyrke har gått ned med 1 prosent.

Arealet av dei ymse vekstane fordelt på bruksklasser viser at kornarealet har auka mest på dei største bruka, medan det stort sett var uendra på dei små. Potetarealet har minka jamt innan alle bruksklasser, medan nedgangen i arealet av eng til slått fell på bruk under 100 dekar.

Traktorar m.m.

Talet på traktorar er rekna ut til 111 900 i 1971 mot 109 600 året før. Talet på skurtreskjarar har auka frå 11 200 til 12 400, og talet på førhaustarar var 17 900 i 1971 mot 14 700 i 1970.

Tabell 1. Talet på bruk med minst 5 dekar jordbruksareal

	1969	1971	<u>Nedgang i prosent</u> 1969-1971
Fylka:			
Østfold	5 750	5 238	8,9
Akershus og Oslo	6 274	5 658	9,8
Hedmark	12 983	11 641	10,3
Oppland	13 069	11 840	9,4
Buskerud	7 402	6 818	7,9
Vestfold	4 114	3 747	8,9
Telemark	5 922	5 138	13,2
Aust-Agder	3 478	2 933	15,7
Vest-Agder	5 076	4 193	17,4
Rogaland	9 820	8 854	9,8
Hordaland og Bergen	12 513	10 885	13,0
Sogn og Fjordane	10 357	9 583	7,5
Møre og Romsdal	13 051	11 395	12,7
Sør-Trøndelag	10 111	9 108	9,9
Nord-Trøndelag	8 997	8 348	7,2
Nordland	14 162	11 679	17,5
Troms	8 858	7 402	16,4
Finmark	3 040	2 445	19,6
I alt	154 977	136 905	11,7
Bruksstorleik etter jordbruksareal:			
5 - 19,9 dekar	33 314	25 968	22,1
20 - 49,9 "	55 167	47 791	13,4
50 - 99,9 "	42 240	39 036	7,6
100 - 199,9 "	17 938	17 829	0,6
200 dekar og meir	6 318	6 281	0,6
I alt	154 977	136 905	11,7

Tabell 2. Bruken av jordbruksarealet

	1969	1970	1971	Endring i prosent 1970-1971
Korn, erter og oljevekstar til mogning:				
Kveite	38 274	38 580	28 919	-25,0
Rug	13 385	15 102	12 491	-17,3
Bygg	1 848 338	1 840 363	1 789 207	-2,8
Havre	541 806	676 906	842 837	+24,5
Blandkorn og erter	4 763	4 751	4 765	+0,3
Oljevekstar	77 645	36 039	19 141	-46,9
I alt	2 524 211	2 611 741	2 697 360	+3,3
Grønfor og silovekstar:				
Førmergkål	20 543	20 513	20 089	-2,1
Eittårig raigras	66 015	65 256	63 959	-2,0
Kornvekstar til grønfor ...	73 435	84 067	89 487	+6,4
Oljevekstar til grønfor ...	48 314	53 708	49 724	-7,4
I alt	208 307	223 544	223 259	-0,1
Potet	346 078	335 027	310 437	-7,3
Rotvekstar:				
Førnepe og kålrot	68 094	59 370	52 246	-12,0
Førbete	2 066	2 228	2 180	-2,2
Grønsaker på friland	55 601	60 057	57 839	-3,7
Andre vekstar på åker og i hage	384 715	357 498	350 603	-1,9
Brakk	76 587	57 235	59 087	+3,2
Åker og hageareal i alt	3 666 659	3 706 700	3 753 011	+1,2
Eng til slått:				
Fulldyrka	4 049 359	3 878 293	3 766 734	-2,9
Natureng og overflatedyrka.	429 851	385 345	289 677	-24,8
Kulturbeite:				
Fulldyrka	553 281	553 721	543 027	-1,9
Natureng og overflatedyrka.	1 163 388	1 011 682	955 959	-5,5
Jordbruksareal i drift i alt..	9 862 538	9 535 741	9 308 408	-2,4

Tabell 3. Bruken av jordbruksareal i drift 1971. Dekar

	Jord- bruks- areal i drift	Korn, erter og olje- vekstar til mogning	Grønfor og silo- vekstar	Potet	Grøn- saker på fri- land	Anna åker- og hage- areal	Eng til slått	Kultur- beite
Fylka:								
Østfold	718866	462503	10370	19637	4851	34121	127245	60139
Akershus og Oslo .	787642	438449	17348	15738	3187	79473	147730	85717
Hedmark	944582	477603	31199	45043	4969	34690	272657	78421
Oppland	857865	248734	37234	40454	2337	26255	389242	113609
Buskerud	490008	221187	7837	11917	7436	36956	147067	57608
Vestfold	429274	286379	5848	19254	8431	33487	50840	25035
Telemark	262421	73226	3473	8819	2564	27128	111863	35348
Aust-Agder	116812	11478	1501	8186	4180	11104	61297	19066
Vest-Agder	182588	9294	4230	7302	972	11256	105356	44178
Rogaland	673412	37334	32360	25828	7791	33132	257447	279520
Hordaland og								
Bergen	479641	1781	2950	9311	627	36708	300759	127505
Sogn og Fjordane..	459676	821	1612	11397	1073	17011	319170	108592
Møre og Romsdal ..	558249	16166	8879	14807	2089	25639	369126	121543
Sør-Trøndelag	669406	138178	20668	18267	966	18689	361066	111572
Nord-Trøndelag ...	738625	272363	25646	29828	3710	22736	290646	93696
Nordland	547712	1864	9586	15538	1987	12925	412117	93695
Troms	209028	-	1953	8512	663	2345	247147	38408
Finnmark	92601	-	565	599	6	461	85636	5334
I alt	9308408	2697360	223259	310437	57839	464116	4056411	1498986
Bruksstorleik etter jordbruksareal:								
Under 5 dekar ¹⁾ ..	309199	1817	..	19639	4678	256589	23526	2950
5 - 19,9 dekar.	317243	27234	1896	18709	3447	20862	222022	23078
20 - 49,9 " .	1604898	169219	19095	52626	6465	41640	1071706	244127
50 - 99,9 " .	2701529	472569	63961	84974	13040	57505	1478744	530736
100 - 199,9 " .	2407588	867573	81886	74481	15836	47901	881355	432556
200 dekar og meir.	1967946	1158948	56421	60008	14353	39619	379058	259539
I alt	9308408	2697360	223259	310437	57839	464116	4056411	1498986

1) Bruk med under 5 dekar jordbruksareal er ikkje med i utvalstelinga.
For desse er rekna med same areal som ved Jordbrukstelinga 1969.

Tabell 4. Talet på traktorar m.m.

	1969	1970	1971
Traktorar:			
2-hjulstraktor	20 172	19 571	18 772
4- "	89 167	90 013	93 112
I alt	109 339	109 584	111 884
Skurtreskjarar:			
Sjølvgåande	5 449	6 052	7 027
Slepetreskjar	5 402	5 156	5 325
I alt	10 851	11 208	12 352
Førhaustarar	12 140	14 671	17 926
Motorslåmaskinar	15 547	13 138	14 664
Mjølke-maskinanlegg	51 539	49 689	49 648

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshäfte nr. 9, 1971

Tallene er mottatt i tiden 12/10 - 18/10 1971 og er foreløpige. De vil eventuelt bli korrigert i Statistisk månedshäfte. Der vil man også finne nærmere forklaringer til tallene og alle korreksjoner av eldre tall.

Tall i parentes gjelder måneden (kvartalet, uken) før.

D a n m a r k (tabell 80)

Volum av utenrikshandelen					
a. Innførsel	Kol.	E.a	2.kvartal	185	(185)
b. Utførsel	"	E.b	2.kvartal	172	(158)
Bytteforhold	"	F	2.kvartal	99	(98)

S t o r b r i t a n n i a (tabell 82)

Detaljometningsindeks	"	D	Aug.	159	(156)
Reuter's råvareindeks, uketall			11/10-15/10	109	(109)

F r a n k r i k e (tabell 83)

Arbeidsløyse	"	A	Aug.	305,4	(290,8)
Øyeblikkelig rente på statsobligasjoner.	"	E	Aug.	7,69	(7,80)
Konsumprisindeks	"	G	Aug.	139	(138)

V e s t - T y s k l a n d (tabell 84)

Arbeidsløyse	"	B	Sept.	146,7	(145,8)
--------------------	---	---	-------	-------	---------

B e l g i a (tabell 85)

Arbeidsløyse	"	A	Juli	66,5	(62,8)
			Aug.	65,6	
Produksjonsindeks, i industri	"	B	Juni	139	(138)

S a m b a n d s s t a t e n e (tabell 86)

Sysselsetting	"	B	Sept.	79300	(80618)
Arbeidsløyse	"	C	Sept.	4800	(5061)
Produksjon					
c. Bilproduksjon	"	D.c	Juli	569	(1008)
Verdi av utenrikshandelen					
a. Innførsel	"	F.a	Aug.	3937	(3799)
b. Utførsel	"	F.b	Aug.	3678	(3495)
Volum av utenrikshandelen					
a. Innførsel	"	G.a	2.kvartal	222	(195)
b. Utførsel	"	G.b	2.kvartal	161	(157)
Bytteforhold	"	H	2.kvartal	101	(101)
Moody's råvareindeks, uketall			11/10-15/10	99	(97)
Engrosprisindeks	"	J	Sept.	121	(122)
Timefortjeneste	"	L	Sept.	3,60	(3,56)

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden hefte nr. 42, 1971

I serien Norges offisielle statistikk:

Skattestatistikk 1969. Sidetall 121. Pris kr. 5,00

Faste publikasjoner fra Statistisk Sentralbyrå

Statistisk månedshefte. Pris: Årsabonnement kr. 25,00
Pr. hefte " 2,50

Månedsstatistikk over utenrikshandelen.
Pris: Årsabonnement kr. 30,00
Pr. hefte " 3,00